

ikke seet, at de have gjort mere Fremgang i deres timelige Velsærd end jeg, altsaa det Slags Nødvendighed troer jeg har meget lidet at betyde. Derimod er der et andet Slags Nødvendighed, som jeg ikke vil sige mig fri for, det er den, om hvilken Vorherre siger: dersom din Dre eller dit Afsen falder i Brønden, saa drag det strax op om Sabbathen; men hvad jeg især ønsker, at der ved Lovgivningen i denne Sag skal lægges tydeligt og klart for Dagen, det er, at vi ingenlunde have Lyst til, at de samvittighedsløse Folk skulle tvinges med Mulcter og Straffe til at helligholde Hviledagen; dertil troer jeg Ingen er berettiget, thi, ligesaa lidt, som vi finde os beføiede til at paalægge Straf for de Mange, som overtræde det andet Bud ved Eder og Banden, ligesaa lidt have vi efter min Mening Rettighed til at straffe dem, som ikke helligholde Hviledagen; derimod have vi Ret og Lov til at paabyde, at Alt, hvad der kan forhindre og forstyrre den offentlige Gudstjeneste, forbydes; vi have Lov til at befale, at Tjenesteyende og Læredrenge skulle have Lov til at besøge den offentlige Gudstjeneste. Jeg skal meget tilraade det ærede Thing at antage Loven saaledes, som den foreligger og er kommen fra den ærede Forslagsstiller, naar blot denne § 4 bliver tilføjet om, at Huusbonden skal give sine Læredrenge og Tjenesteyende Frihed til at besøge den offentlige Gudstjeneste, og derimod forkaste det Dvrige af Udvalgets Betænkning som et forgjaves og frugtesløst Arbejde.

Sonne: Jeg troer dog, man maa være det høitærede Udvalg takskyldig for den Betænkning, der er afgiven; jeg troer, at den med de Ændringer, der ere foreslaaede, vil blive en meget passende og god Søndagslov. Jeg kan vel ikke nægte, at jeg for mit Bedkommende jo gjerne kunde have ønsket, at ogsaa alt det larmende og forstyrrende Arbejde, der foretages inde i Husene paa den Tid, som Gudstjenesten varer, kunde være forbudt; men jeg maa anerkjende de Grunde, som den høitagte

de Dødsfører har udtalt, og Bestræbelsen for at fjerne Alt, hvad der kunde være Gjenstand for Æjson fra deres Side, som skulle overholde Loven; jeg troer, at Hensynet til at fjerne alt dette er det overveiende, og det derfor er bedre, at Bestemmelsen er bleven, som den er foreslaaet, end om et saadant Punkt, som jeg har antydet, var optaget; men, netop fordi jeg anseer det for særdeles ønskeligt, at alle Bestemmelser, som kun ere Gjenstand for et Æjson, ere fjærnede, og det var netop det, som jeg fandt var den meest mislige Omstændighed ved den Helligdagsanordning, som endnu gælder, og hvorfor jeg ogsaa i sin Tid stemte for denne Lovs Fremme — netop den Erkjendelse gjør, at jeg ikke kan stemme for det ærede Mindretals Forslag om, at Arbejde i Høst- og Sædetiden kun skulde være tilladt, naar ugunstigt Veir, eller fomen anden æret Rigsdagsmand har i en Ændring udtrykt sig, „andre almindelige Hensyn gjøre det fornødent;“ jeg troer, at „ugunstigt Veir“ og „almennyttigt Hensyn“ ere Begreber, som let kunne fortolkes meget forskjelligt, og jeg troer derfor, det vilde være bedre, at de vare bort. Jeg har til det samme Forslag knyttet et Ændringsforslag, som gaaer ud paa, at andre Veirmøller end Kornmøller skulle have Lov til at male.

Rettelser.

- Nr. 74, Sp. 1142, L. 16 fr. o.: „bestattes“
 læs: „bestyttes“.
 — — — — — 1. Sp., L. 17 fr. o.: „Bestatning“ læs:
 „Bestyttelse“.
 — — — — — 1. Sp., L. 10—11 fr. n.: „ingen Be-
 tydning“ læs: „ingen finansiel Betydning“.
 — 81, Sp. 1251, L. 26 fr. n.: „Jordlag“ læs:
 „Jordtag“.
 — — — — — Sp. 1252, L. 16 fr. n.: „Be-“ gaaer ud.
 — — — — — 6 fr. n.: „naar“ gaaer ud.